

Маслова А. Ю.

*к.е.н., доцент, доцент кафедри банківської справи,
Харківський навчально-науковий інститут
державного вищого навчального закладу
«Університет банківської справи», Україна*

Мусяєнко О. М.

*к.е.н., доцент, завідувач кафедри банківської справи,
Харківський навчально-науковий інститут
державного вищого навчального закладу
«Університет банківської справи», Україна*

Федорченко П. В.

*студентка, Харківський навчально-науковий інститут
державного вищого навчального закладу
«Університет банківської справи», Україна*

ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ БАНКУ ТА НАПРЯМИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація. У статті розглядаються поняття «стабільність банку» та «фінансова стабільність банку». Узагальнені основні підходи щодо розкриття сутності фінансової стабільності банку. Сформульовані основні критерії, що визначають фінансову стабільність банку, а також фактори, що впливають на її рівень. Коротко розглянуто інституційну будову забезпечення фінансової стабільності в Україні. Окремо досліджено сучасні ризики банківського сектору, які впливають на показники його діяльності та створюють ризики його нестабільності. Серед ризиків виділені кредитний, юридичний, валютний ризики, а також ризики ліквідності, прибутковості та достатності капіталу. У підсумку статті запропоновані групи заходів для підвищення рівня фінансової стабільності банків в сучасних умовах економічної нестабільності. Серед запропонованих заходів виділені заходи стабілізації з боку НБУ, з боку банків та з боку органів влади.

Ключові слова: стабільність, фінансова стабільність банку, екзогенні та ендогенні фактори, критерії стабільності, капіталізація

Формул: 0; рис.: 3, табл.: 0, бібл.: 10

Maslova A. U.

*PhD in economics., Kharkiv educational institute
State higher education institution
"Banking University", Ukraine*

Musiienko O. M.

*PhD in economics., head of banking department
Kharkiv educational institute
State higher education institution
"Banking University", Ukraine*

Fedorchenko P. V.

*student, Kharkiv educational institute
State higher education institution
"Banking University", Ukraine*

BANK FINANCIAL STABILITY AND DIRECTION OF ITS SECURITY IN MODERN CONDITIONS

Abstract. The article discusses the concept of «stability of the bank» and «financial stability of the bank». Summarizes the main approaches to the disclosure of the bank's financial stability. It's defined the basic criteria for determining the bank's financial stability, as well as the factors affecting its level. Briefly reviewed the institutional structure to ensure financial stability in Ukraine. Separately studied modern banking sector risks that affect the performance of its operations and create risks of its instability. Among the risks highlighted the credit, legal, currency risks and risks of liquidity, profitability and capital adequacy. As a result, the article proposed the group of measures to improve the bank's financial stability in modern conditions of economic instability. Among the proposed measures are allocated stabilization measures by the NBU, by the banks and by the authorities.

Keywords: stability, bank's financial stability, exogenous and endogenous factors, criteria of stability, capitalization

JEL Classification: E 50, E 58, G 21.

Formulas: 0; Fig.: 3, Table.: 0 bibl.: 10

Маслова А. Ю.

*к.э.н., доц, доцент кафедры банковского дела,
Харьковский учебно-научный институт
государственного высшего учебного заведения
«Университет банковского дела», Украина*

Мусяенко Е. Н.

*к.э.н., доц, заведующий кафедры банковского дела,
Харьковский учебно-научный институт
государственного высшего учебного заведения
«Университет банковского дела», Украина*

Федорченко П. В.

*студентка, Харьковский учебно-научный институт
государственного высшего учебного заведения
«Университет банковского дела», Украина*

ФИНАНСОВАЯ СТАБИЛЬНОСТЬ БАНКА И НАПРАВЛЕНИЯ ЕЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Аннотация. В статье рассматриваются понятия «стабильность банка» и «финансовая стабильность банка». Обобщены основные подходы к раскрытию сущности финансовой стабильности банка. Сформулированы основные критерии, определяющие финансовую устойчивость банка, а также факторы, влияющие на ее уровень. Кратко рассмотрено институциональное строение обеспечения финансовой стабильности в Украине. Отдельно исследованы современные риски банковского сектора, которые влияют на показатели его деятельности и создают риски его нестабильности. Среди рисков выделены кредитный, юридический, валютный риски, а также риски ликвидности, доходности и достаточности капитала. В заключении статьи предложены группы мер по повышению уровня финансовой стабильности банков в современных условиях экономической нестабильности. Среди предложенных мер выделены меры стабилизации со стороны НБУ, со стороны банков и со стороны органов власти.

Ключевые слова: стабильность, финансовая стабильность банка, экзогенные и эндогенные факторы, критерии стабильности, капитализация

Формул: 0; рис.: 3, табл.: 0, библи.: 10

Постановка проблеми. В сучасних умовах зниження ступеня стабільності та надійності банків, посилення конкурентної боротьби, виникнення кризових явищ у банківській сфері, постійна зміна зовнішніх умов, в яких здійснюють діяльність комерційні банки, вимагають відповідної реакції з боку установ банків – глибокої оцінки їх фінансової стабільності та вишукування способів її підвищення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань щодо аналізу, оцінки та шляхів забезпечення фінансової стійкості банків значну увагу приділяли такі зарубіжні науковці, як П. Роуз, Дж. Сінкі, Ю. С. Масленченков та інші, а також вітчизняні вчені, а саме С. Башлай, І. Белова, С.М. Ільясов, М. І. Миронова, А. М. Мороз, Н. П. Погореленко, М. В. Остроушко, М. І. Савлук, Д.Ю. Усков та інші. Дана категорія є важливою складовою діяльності банку, адже від її достатності залежить майбутній фінансовий стан банківської установи, довіра до неї з боку третіх осіб, які є як споживачами її послуг, так і кредиторами.

Вивчення праць вищеназваних вчених дозволяє ґрунтовно підійти до з'ясування сутності поставленого наукового завдання, а також виявити питання, що залишились невисвітленими. Незважаючи на важливість даної проблематики для науки і практики, проблема забезпечення стабільності банків в сучасних умовах залишається невирішеною.

Мета статті полягає у теоретичному узагальненні сутності стабільності банку та розробці практичних рекомендацій, спрямованих на забезпечення стабільності функціонування банків в Україні в сучасних умовах.

Результати дослідження. Фінансова стабільність банків уже багато років є предметом наукових дискусій експертів світового співтовариства, оскільки низка фінансово-банківських криз, з одного боку, свідчить про зростання ризиків цих подій, з іншого – наукове співтовариство і практики активно обговорюють причини кризових явищ у банківській сфері та способи їх запобігання на ранніх стадіях. Події на ринку іпотечного кредитування в США, що призвели до кризи ліквідності банківських систем у 2007-2009 роках, в тому числі в Європі, свідчать про те, що національні кордони не є сьогодні перешкодою для поширення нестабільності в банківському секторі в глобальному масштабі [1, с. 6].

В даний час в світі вже склалося розуміння того, що стабільна банківська система передбачає комбінацію нагляду регулюючих органів, високо професійного банківського менеджменту та ринкову дисципліну [2, с. 201].

Аналіз теоретичних робіт, в яких ґрунтовно розкриваються сутність та зміст поняття «стабільність банку» та «фінансова стабільність банку» свідчить про відсутність єдиного підходу до визначення цих важливих економічних категорій. Це призводить до ототожнення цих понять з іншими та ускладнює аналіз критеріїв, складових, а також характеристику сутності категорії «фінансова стабільність банку».

Дефініції «стабільність», «фінансова стабільність», стосовно характеристики блоку фінансово-економічних проблем, почали використовуватися в Україні на початку переходу до ринкової економіки, що

було обумовлено зміною економічної ситуації, новими економічними реаліями та підходами до оцінки діяльності господарюючих суб'єктів, в тому числі кредитних інститутів [3, с. 306-311]. Однак слід зауважити, що розкривається зміст фінансової стабільності по-різному.

У науковій літературі та в дослідженнях фінансова стабільність стосовно господарюючих суб'єктів розглядається через окремі аспекти їх діяльності, які свідчать:

- про стан ресурсів, їх розподіл і використання;
- про стійке перевищення доходів над витратами, про вільне маневрування грошовими коштами та про ефективне їх використання;
- про те, що першорядне значення надається власним коштам;
- про стабільність діяльності в світлі довгострокової перспективи.

Стабільність функціонування складних систем, до яких відноситься банківська установа, проявляється, перш за все, в їх здатності повертатися в первісний стан після негативного впливу факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, що забезпечується за рахунок стійкої рівноваги системи. Однак, з огляду на, що стан стабільності визначається в статистиці або в порівняльній статистиці, прогнозувати його на довгострокову перспективу для таких складних економічних систем, як банківська система або комерційний банк, не представляється можливим, оскільки високий рівень ліквідності активів і зобов'язань банку, незавершений характер більшості угод не дозволяють це стверджувати з високим ступенем достовірності.

Стабільність означає такий динамічний стан банківської установи, яким не загрожують руйнівні зміни, що відбуваються, перш за все у зовнішньому по відношенню до конкретного банку середовищі.

Як влучно зазначає Д.Ю. Усков, стабільний банк є завжди фінансово стійким, але фінансово стійкий банк не завжди стабільно функціонує, оскільки параметри його діяльності, в тому числі здатність підтримувати їх на постійній основі, відносяться лише до поточного часового інтервалу в короткостроковій перспективі [2, с. 202].

Фінансова стабільність вказує на більш вузьку область стабільності, пов'язану з фінансовою діяльністю кредитної організації. На противагу вищевикладеному розуміння стабільності фінансова стабільність видається збалансованим і одночасно динамічним станом, що відображає здатність кредитної організації відтворювати цей стан в умовах мінливого середовища.

Однак варто акцентувати увагу на тому, що метою цієї статі є дослідження не стабільності або стабільності «в чистому вигляді», а фінансової стабільності комерційного банку.

Загалом фінансова стабільність в економічних словниках характеризується як «... стабільність фінансового становища, що виражається в збалансованості фінансів, достатній ліквідності активів, наявності необхідних резервів» [4]. Національний інститут стратегічних досліджень визначає фінансову стабільність як «... спроможність фінансової системи ефективно виконувати свої функції, зокрема забезпечувати ефективний розподіл ресурсів», акцентуючи увагу на стабільності учасників фінансових відносин

[5, с. 27]. Згідно з визначенням Національного банку України «стабільна банківська система характеризується надійністю, збалансованістю та пропорційністю функціонування її структурних елементів, здатністю зберігати стійку рівновагу та надійність протягом тривалого часу» [6].

Трактування стабільності банку знаходимо у Савлука М.І. [7], за ним «банківська стабільність означає постійну здатність банку відповідати за своїми зобов'язаннями і забезпечувати прибутковість на рівні, достатньому для нормального функціонування у конкурентному середовищі. На створення необхідних умов для стабільної діяльності банків спрямована система економічних нормативів регулювання банківської діяльності, яка впроваджена НБУ і є обов'язковою для усіх банків».

У той же час Савлук М.І. не розрізняє понять «стабільність» і «стійкість», оскільки вже у наступному реченні він подає: «Найважливішими економічними нормативами, які характеризують фінансову стійкість банку, його здатність виконувати більшість інших нормативів, є нормативи капіталу, зокрема мінімальний розмір статутного капіталу, норматив платоспроможності і норматив достатності капіталу». Савлук М.І. трактує фінансову стабільність банку як здатність виконувати більшість економічних нормативів, що є обов'язковими для кожного банку.

Тобто, фінансова стабільність банку, за ним, зводиться до здатності виконання низки коефіцієнтів, основними серед яких він виділяє: нормативи капіталу (мінімальний розмір, платоспроможності, достатності); нормативи ліквідності (миттєвої, загальної, співвідношення високоліквідних до робочих активів); нормативи ризику; показники прибутковості, зокрема прибутковість активів, прибутковість акціонерного капіталу, процентна маржа та інші.

Інший підхід, трохи вужчий, до визначення сутності фінансової стабільності банку виділяє Фомін І. – заступник голови правління АТ «Укрінбанк». Він один з небагатьох, хто розділяє поняття стабільність і стійкість і зазначає, що «під рівнем стабільності банку слід розуміти максимальний або граничний рівень непередбачуваних витрат, за якого установа зберігає стан нормального функціонування. Відповідно ступінь стійкості банку, як зазначає Фомін І. – це швидкість подолання банком негативних наслідків непередбачуваних факторів, що можуть призвести до фінансових втрат» [8, с.12].

Таким чином, Фомін І. зводить фінансову стабільність до адекватності капіталу. Чим вищою є адекватність капіталу, тим фінансово стабільнішим буде й банк.

Відповідно до наведеного вище, основні підходи щодо визначення узагальненого поняття фінансової стабільності банку можна подати у вигляді рис. 1.

Як бачимо, єдиного підходу до розуміння сутності фінансової стабільності банку на сьогодні все ще не існує. При цьому стабільність банку є, по суті, більш широким комплексним поняттям, ніж фінансова стабільність, і включає розгляд і аналіз широкого спектра питань організаційного та технічного порядку. Разом з тим фінансова стабільність є, якщо можна так

висловитися, відправною точкою, або основою, при успішному формуванні та підтримці якої можливий подальший розвиток банківської установи, як в організаційному, так і в стратегічному і тактичному плані. Втрата фінансової стабільності неминуче веде до ослаблення і до втрати стабільності роботи банку та його розвитку.

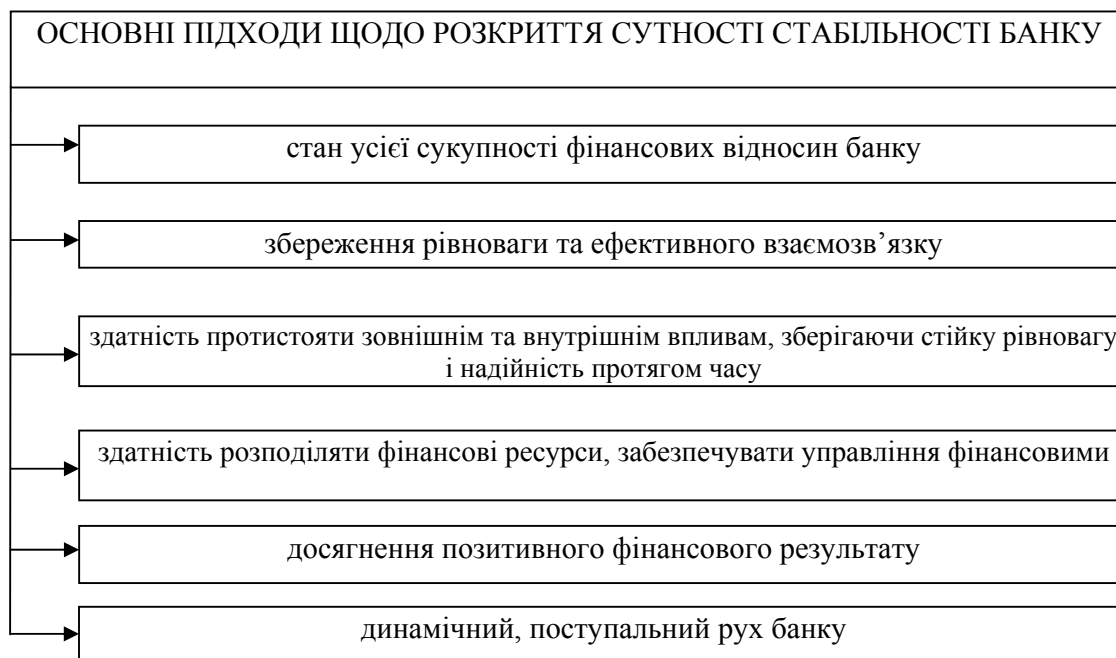

Рис. 1. Основні підходи щодо розкриття сутності фінансової стабільності банку (розроблено автором на основі [1-8])

Розглядаючи поняття «фінансова стабільність», необхідно пам'ятати, що воно важливе для характеристики діяльності будь-якого суб'єкта економічних відносин, кінцевою метою діяльності якого є отримання прибутку і подальше функціонування та розвиток. При цьому особливе місце комерційних банків в системі економічних відносин держави обумовлює специфіку поняття «фінансова стабільність банку».

Д.Ю. Усков формулює наступні основні критерії, які визначають фінансову стабільність банку:

- це діапазон станів, а не певна точка оптимуму;
- вона не є прямим наслідком і не дорівнює сумарно фінансовій стабільності окремих банків;
- вона може бути досягнута тільки при злагодженій роботі органів банківського нагляду і контролю діяльності комерційних банків, а також внутрішніх самобалансуючих механізмів фінансово-банківської системи [2, с. 200-204].

Стабільність будь-якого банку схильна до впливу безлічі чинників як зовнішнього, так і внутрішнього середовища (рис. 2).

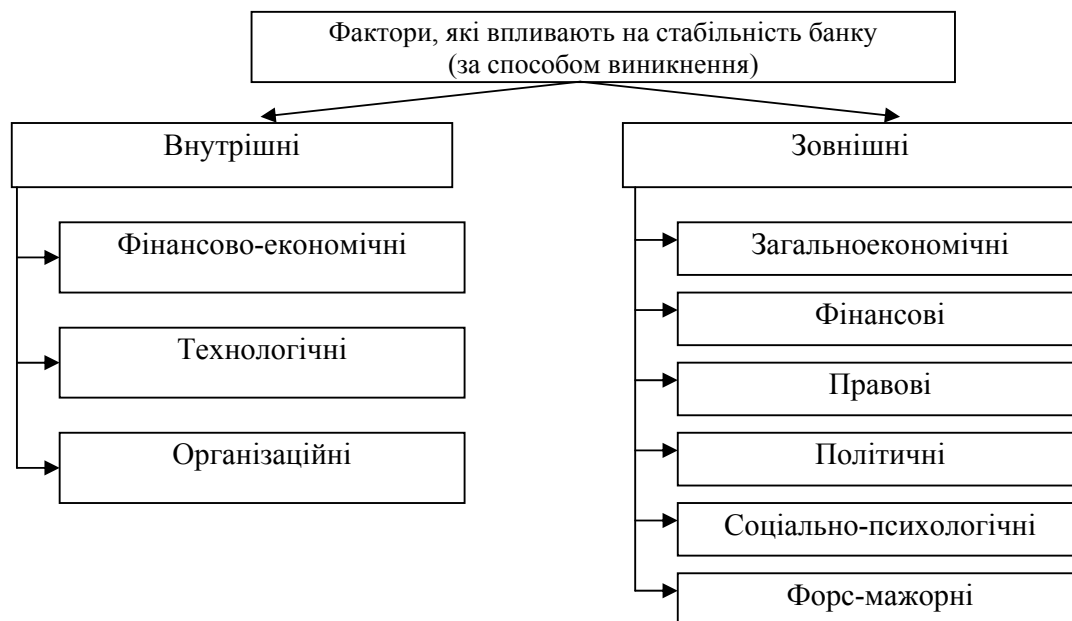

Рис. 1.3. Фактори, які впливають на стабільність банку (за способом виникнення) [9]

Необхідність конкретизації певних факторів, які визначатимуть фінансову стабільність функціонування банків в економічному середовищі, визначається потребою вироблення тактики і стратегії їх діяльності. Зазвичай, зовнішні фактори не залежать від роботи комерційних банків, а внутрішні чинники будуть віддзеркаленням ефективної роботи банківської установи.

Протягом останнього десятиліття забезпечення фінансової стабільності стало одним з ключових завдань більшості центральних банків світу. Закон України «Про Національний банк України» також визначає сприяння фінансовій стабільності як одну із основних функцій Національного банку. Національний банк України розбудовує систему забезпечення фінансової стабільності із урахуванням багатого зарубіжного досвіду.

Відповідальність за підтримку фінансової стабільності Національний банк частково поділяє з Міністерством фінансів, НКЦПФР, Нацкомфінпослуг та ФГВФО. Указом Президента України в березні 2015 року створено міжвідомчу Раду з фінансової стабільності високого рівня за участю керівників ключових регуляторів фінансового ринку.

Починаючи з 2016 року Національним банком України видається Звіт про фінансову стабільність [10] як один з ключових публічних документів, розроблених багатьма центральними банками світу. Мета Звіту – ідентифікувати ризики фінансової стабільності в Україні, проаналізувати їхній вплив на фінансову систему та економіку країни та надати рекомендації щодо посилення фінансової стабільності. Особливістю ЗФС є фокус на ризиках та рекомендаціях.

Відповідно до даних цього звіту банківська система загалом та кожний банк зокрема наражається на наступні ризики, які можуть підірвати рівень їх фінансової стабільності (рис. 3).

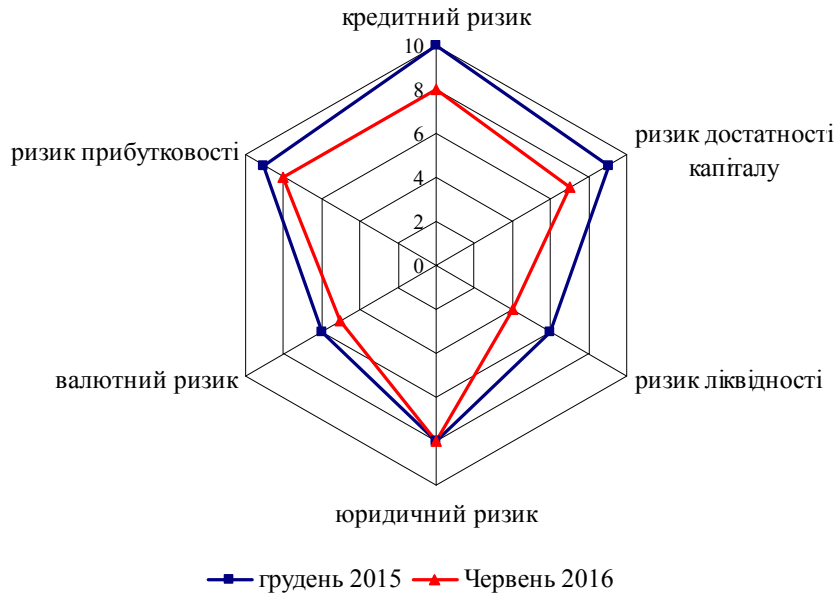

Рис. 3. Карта ризиків банківського сектору [10]

Так, за даними Національного банку України за результатами першого півріччя 2016 року кредитний ризик почав зменшуватися, хоча рівень негативно класифікованих кредитів зріс до найвищих історичних значень. Приріст значно уповільнився із початку 2016 р. і в значній мірі залишається обумовленим запізненим визнанням банками таких кредитів. Платоспроможність компаній та домогосподарств залишається низькою, проте почала відновлюватися вже у першому півріччі 2016 року.

Ризик достатності капіталу залишається високим через суттєві втрати банків від погіршення якості активів. Проте ризик поступово зменшується, оскільки більшість великих банків уже повністю або частково залучили капітал після завершення діагностичного обстеження.

Ризик ліквідності суттєво зменшився і продовжить зменшуватися, оскільки депозитна база впевнено відновлюється. Із грудня 2015 року спостерігається чистий притік валютних коштів населення. Проте ліквідність банків усе ще розподілена нерівномірно.

Юридичний ризик залишився на незмінно високому рівні. На сьогодні до ВРУ подано законопроекти, які у разі прийняття та практичної їх реалізації зможуть суттєво знизити ризики банківського сектору із захисту власних інтересів.

Валютний ризик суттєво зменшився протягом останніх місяців завдяки відновленню цін на світових сировинних ринках та зменшенню коливань обмінного курсу гривні. НБУ був чистим покупцем валюти на міжбанківському ринку у січні-травні 2016 року.

Ризик прибутковості поступово зменшується. Сектор залишатиметься збитковим у 2016 році, оскільки банки будуть змушені здійснювати

відрахування у резерви за активними операціями. Водночас зростання чистих процентних доходів буде стримуватися погіршенням якості кредитного портфелю.

Основні напрями забезпечення фінансової стабільності банків у сучасних умовах можна згрупувати за такими трьома групами:

- заходи стабілізації з боку Національного банку України;
- заходи стабілізації з боку банків;
- заходи стабілізації з боку органів влади.

Так, найближчими планами та намірами Національного банку України у контексті фінансової стабільності стануть:

1. Нові правила оцінки кредитних ризиків – з початку 2017 року
  - ключову роль відіграватиме фінансовий стан позичальника / емітента цінних паперів;
  - до уваги беруться очікувані втрати;
  - суттєво посилюються вимоги до застави.
2. Продовження фінансової лібералізації. Послаблення адміністративних обмежень, запроваджених під час кризи. Динаміка залежатиме від макроекономічних показників та зовнішніх ризиків для фінансової стабільності.
3. Розробка концепції гармонізації нормативної бази до рекомендацій Базельського комітету та директив ЄС:
  - дорожню карту гармонізації буде розроблено протягом 2-го півріччя 2016 року;
  - впровадження нових вимог не буде швидким і відбуватиметься лише після «перезавантаження» банківського сектору.
4. Макропруденційне регулювання
  - початок роботи над концепцією макропруденційного регулювання банківського сектору;
  - здійснення нагляду не тільки за окремими фінансовими установами, але й за системою в цілому.

Рекомендаціями для банків з метою забезпечення належного рівня їх фінансової стабільності з боку НБУ є наступні заходи:

1. Визнання реальної якості кредитного портфелю, формування необхідних резервів. По-перше, зволікання із визнанням проблемних боргів шкодить довірі до банків та стримує відновлення кредитування, а, по-друге, банки мають відображати реальний стан справ без додаткових «підказок» НБУ.
2. Підвищення стандартів ризик-менеджменту та звітності, що повинно проявлятися у таких діях та заходах:
  - дотримання консервативних стандартів управління ризиками;
  - всебічне оцінювання фінансового стану потенційних позичальників;
  - детальний аналіз ділової репутації менеджменту та акціонерів компаній-позичальників
  - жорсткий контроль якості фінансової звітності.

3. Вчасне та повне виконання затверджених планів капіталізації, програми реструктуризації, програми зі зменшення кредитування пов'язаних осіб. Фінансування бізнесів акціонерів банків за рахунок депозитів населення неприпустиме.

При цьому Національний банк України акцентує увагу на тому, що, по-перше, кожний окремих банк повинен фокусувати свою діяльність не на збільшенні частки ринку, а на забезпеченні якості кредитного портфелю, а, по-друге, орієнтація банків на позитивний операційний прибуток, а за його відсутності – швидка реструктуризація бізнесу та скорочення поточних витрат.

Загалом заходи з підвищення фінансової стабільності банківської системи, підтримки її ліквідності, відновлення довіри до банківської системи стануть запорукою відновлення дії механізму перерозподілу тимчасово вільних коштів в економіці на користь фінансування інвестиційних проектів, проектів із розширення та активізації виробництва, а також забезпечення процесів детінізації економіки й фінансової стабілізації.

Висновки. У підсумку варто зазначити, що фінансова стабільність кожної окремої банківської установи є важливим індикатором стабільності всієї банківської системи та є передумовою довгострокового розвитку вітчизняної фінансової системи та національної економіки. Особливостями державного забезпечення стабільності банків в майбутньому має бути забезпечення прозорості, достатності інформації у сфері оцінки фінансового стану комерційних банків, оскільки керівництво банку нерідко приховує інформацію.

Сучасний ефект від запропонованих заходів підвищення стабільності банків безумовно сприятиме відновленню довіри до банківської системи та підвищенню капіталізації банківської системи України, а також підвищить конкурентоспроможність вітчизняних банків на світовому фінансовому ринку та забезпечить фінансову стабільність національної економіки на шляху інтеграції у світове господарство.

Література

1. Ильясов, С. М. Устойчивость банковской системы: механизм управления, региональные особенности [Текст] / С. М. Ильясов. – Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 255 с.
2. Усков, Д. Ю. Финансовая стабильность банков: методологический подход [Текст] / Д. Ю. Усков // Социально-экономические явления и процессы. – 2013. – № 5 (051). – С. 200-204.
3. Погореленко, Н. П. Забезпечення фінансової стабільності банківського сектора України в сучасних умовах [Текст] / Н. П. Погореленко, М. В. Остроушко // Бізнес Інформ. - 2013. - № 12. - С. 306-311.
4. Финансово-кредитный энциклопедический словарь [Текст] / под общ. ред. А. Г. Грязновой. – Москва: Финансы и статистика, 2011. – 1168 с.
5. Белова, І. Визначення фінансової стабільності України [Текст] / І. Белова, С. Башлай // Вісник Національного банку України. – 2013. – №. 7. – С. 25-31.
6. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua. - (дата звернення 16.11.2016).

7. Савлук, М. І. Гроші та кредит [Текст] : підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна та ін. ; за заг. ред. М. І. Савлука. – К. : КНЕУ, 2011. – 602 с.
8. Фомін, І. Рейтингова оцінка комерційного банку в системі діагностики його конкурентоспроможності [Текст] / І. Фомін // Вісник НБУ. – 2012. – № 4. – С.11-13.
9. Миронова, М. І. Фактори впливу на стійке функціонування комерційних банків [Електронний ресурс] / М. І. Миронова // Науковий вісник НЛТУ України. - 2014. - Вип. 24.1. - С. 249-255. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvnlту_2014_24.1_45.pdf
10. Звіт про фінансову стабільність (червень 2016 року) [Електронний ресурс] // Національний банк України. — Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=32236491
Стаття надійшла до редакції 13.10.2016 © Маслова А. Ю., Мусієнко О. М.
 Федорченко П. В.

References

1. Iliasov, S. M. (2001). *Ustoichivost bankovskoi sistemy: mekhanizm upravleniia, regionalnye osobennosti*. Moskva: YUNITI-DANA.
2. Uskov, D.Yu. (2013). *Finansovaia stabilnost bankov: metodologicheskii podkhod. Sotsialno-ekonomicheskie yavleniia i protsessy, 5 (051), 200-204.*
3. Pohorelenko, N. P., & Ostroushko, M. V. (2013). *Zabezpechennia finansovoi stabilnosti bankivskoho sektora Ukrainy v suchasnykh umovakh. Biznes Inform, 12, 306-311.*
4. Griaznova, A. G. (Ed.). (2011). *Finansovo-kreditnyi entsiklopedicheskii slovar*. Moskva: Finansy i statistika.
5. Bielova, I., & Bashlai, S. (2013). *Vyznachennia finansovoi stabilnosti Ukrainy. Visnyk Natsionalnoho banku Ukrainy, 7, 25-31.*
6. *Natsionalnyi bank Ukrainy*. Available at www.bank.gov.ua
7. Savluk M. I., Moroz, A. M., & Pukhovkina, M. F. (2011). *Hroshi ta kredyt*. Kyiv: KNEU.
8. Fomin, I. (2012). *Reitynhova otsinka komertsiiinoho banku v systemi diahnostyky yoho konkurentospromozhnosti. Visnyk NBU, 4, 11-13.*
9. Mironova, M. I. (2014). *Faktery vplyvu na stiike funktsionuvannia komertsiiinykh bankiv. Naukovyi visnik NLTU Ukrainy, 24.1, 249-255.* Available at http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvnlту_2014_24.1_45.pdf
10. *Zvit pro finansovu stabilnist.* (2016, June). Available at https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=32236491
Received 13.10.2016 © Maslova A. U., Musiienko O. M., Fedorchenko P. V.